Duitse wapenexport in vijf jaar verdubbeld

Vredesonderzoekers: 'Duitsland derde wapenexporteur ter wereld'

Achtergrond - 15 maart 2010

De Duitse wapenexport is de afgelopen vijf jaar verdubbeld. Dat blijkt uit jaarcijfers van het Zweedse instituut voor vredesonderzoek SIPRI. Duitsland is nu na de VS en Rusland de grootste wapenexporteur ter wereld. De oppositie eist meer parlementaire controle op het Duitse wapenbeleid.

Vooral Duitse onderzeeërs en tanks doen het goed op de internationale wapenmarkt. Oorlogsschepen maakten tussen 2004 en 2009 in totaal 44 procent van de Duitse wapenexport uit, tanks 27 procent, aldus SIPRI. Turkije, Griekenland en Zuid-Afrika zijn de belangrijkste afnemers van de Duitse wapenindustrie met respectievelijk 14, 13 en 12 procent. Om hoeveel geld het gaat, zeggen de Zweedse onderzoekers niet. Maar Turkije sloot bijvoorbeeld vorig jaar een contract voor de aankoop van zes Duitse onderzeeërs ter waarde van 2 miljard euro.

Oppositiepartijen eisen dat het parlement het recht krijgt de regering te controleren op haar wapenbeleid. “Dat is in andere landen standaard”, aldus voorzitter Claudia Roth van Die Grünen. “Als Duitsland wapens verkoopt aan landen als India of Iran, moet de Bondsregering toch de vraag beantwoorden, hoe dat te rijmen is met een verantwoordelijk buitenlandse politiek”, citeert weekblad *Der Spiegel* Roth. Die Linke eist een exportstop.

Terreurbestrijding

De SPD vindt dat Duitsland “zeer kritisch” moet zijn bij wapenleveranties naar bijvoorbeeld Arabische landen, maar tegelijkertijd “willen we ook dat zij het terrorisme bestrijden”, zegt de SPD-veiligheidswoordvoerder in de *Frankfurter Rundschau*.

De Bondsregering is de laatste jaren minder restrictief geworden in haar wapenexportbeleid, aldus een woordvoerder van het Duitse instituut voor vredesonderzoek in Hamburg op de ZDF-nieuwssite *Heute.de*. Vooral de Duitse scheepsbouw heeft daarvan geprofiteerd, zegt hij.

Duitsland heeft volgens het Zweedse instituut voor vredesonderzoek SIPRI nu een marktaandeel van 11 procent in de wapenhandel. Tussen 2000 en 2004 was dat nog 6 procent. De Verenigde Staten staan op de nieuwe Zweedse lijst bovenaan met 30 procent, gevolgd door Rusland met 23 procent. Nederland staat met 4 procent op de zesde plaats.

Gevechtsvliegtuigen

SIPRI waarschuwt in zijn jaarverslag voor een wapenwedloop in gebieden als het Midden-Oosten, Noord-Afrika, Zuid-Amerika en Zuid- en Zuidoost-Azië. In Zuid-Amerika is de wapenhandel de afgelopen vijf jaar gestegen met 150 procent.

Gemeten over de hele wereld is de wapenhandel de afgelopen vijf jaar met 22 procent toegenomen. Regeringen kopen vooral graag heel dure gevechtsvliegtuigen. Grootste wapenkopers zijn China en India. Ook Singapore, Algerije en het door schulden geplaagde Griekenland staan in de top-10 van wapenimporteurs.

De Bondsregering hanteert overigens andere berekeningen dan SIPRI, en komt daarom op lagere exportcijfers uit. Zo rekenen de Zweden in tegenstelling tot de Duitsers bijvoorbeeld ook handel met tweedehands legermateriaal mee.

Geheime besluitvorming

Het Duitse wapenexportbeleid is gebaseerd op de grondwet, de wet op oorlogswapencontrole (KWKG) en de wet op buitenlandse handel (AWG). Over politiek gevoelige wapenexporten, bijvoorbeeld naar Arabische landen, beslist de Bundessicherheitsrat, een kabinetscommissie die in het geheim vergadert. Het Duitse parlement heeft dus geen zicht op die besluitvorming. Kanselier Merkel is voorzitter van de Bundessicherheitsrat, waarin verder onder meer de ministers van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken, Defensie, Financiën, Econmie en Justitie zitting hebben.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: https://duitslandinstituut.nl/artikel/449/duitse-wapenexport-in-vijf-jaar-verdubbeld